

odborný časopis

cena: 69 Kč / 3 €

sociální služby

Skupinová terapie
u seniorů v Palatě

Pečovatelská služba
včera a dnes
aneb Jak s vaničkou
nevylít dítě

Psychologie

Podpora pozitivního chování

aneb Jak nahlížet na chování náročné
na péči a pracovat s ním

Poradna konceptu Bazální stimulace

Na dotazy čtenářů odpovídá
**PhDr. Karolína Maloná
Friedlová, Ph.D.**,
certifikovaná lektorka
a supervizorka, jednatelka
INSTITUTU Bazální stimulace
podle Prof. Dr. FRÖHLICHA, s. r. o.

Dotaz:

**Vážená pani doktorka,
chcela som sa opýtať, či je
Bazálna stimulácia vhodná pri
Parkinsonové chorobe. Mám
v domove dve klientky a premýšľam
nad tým, že ten účinok proti bolesti
i proti tresu by mohol byť pre
nich vhodný. Už majú dosť veľké
deformity, najmä akrálnych častí
tela a kľby sú také citlivejšie. Tak
sa radšej chcem na to opýtať Vás.
Iste to skúsím aspoň na trupe,
ale rada by som im pomohla aj
na končatinách. Hovorí, že im
trpnu a strácajú v nich cit.**

*Vopred ďakujem! S pozdravom
A.G., fyzioterapeut, DS Bratislava*

Odpověď:

U klientů s diagnózou Parkinsonova choroba je vhodné při koupelích nebo krémování pokožky aplikovat somatické zklidňující stimulace a také Masáž stimulující dýchání. Doporučuji eliminovat postupy vedoucí ke zhoršení třesu. Jde o takové zacházení, které je pro klienta stresující. To mohou být i chaotické, lekávé doteky a nešetrná manipulace. Péče v Bazální stimulaci se orientuje na kvalitu poskytovaných doteků a manipulace s tělem. Cílem je, aby doteky byly symetrické a strukturované a tělesná manipulace šetrná a pomalá s udržováním stálého kontaktu těla s podložkou. Zklidňující somatická stimulace poskytuje orientaci na těle, kvalitní celoplošný a symetrický dotek, a navíc jde o péči eliminující bolest a stres. Také uvádíte, že klientkám se zhoršuje citlivost v končatinách. Zklidňující somatickou stimulací končetin nabudíte i zlepšení sensorického vnímání v končatinách.

◀◀◀ 27

detoxifikací) hospitalizováno v psychiatrických lůžkových zařízeních 12 tis. osob (12 682 v r. 2023), z toho přibližně 7 tis. (58%) v souvislosti s konzumací alkoholu a 5 tis. (42%) v souvislosti s užíváním nelegálních drog nebo těkavých látek. Muži tvoří dlouhodobě 70% hospitalizovaných osob. Věk léčených uživatelů nelegálních drog se postupně zvyšuje (Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2024a).

V r. 2023 bylo v lůžkové péči oboru psychiatrie a adiktologie léčeno 311 pacientů s hlavní nebo vedlejší diagnózou patologické hráčství (F63.0). Pacientů hospitalizovaných pro F63.8 s hlavní nebo vedlejší diagnózou (dg. používaná pro vykazování pacientů s digitální závislostí) bylo v r. 2023 pouze 6 (Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2024a).

Podrobnější informace o klientech služeb následné péče a terapeutických komunit jsou dostupné pouze ze služeb podporovaných v dotačním řízení Úřadu vlády ČR. V dotovaných 11 terapeutických komunitách je ročně léčeno přibližně 400 osob (416 v r. 2023). Klienty komunit tvoří nejčastěji uživatelé pervitinu (235 v r. 2023), alkoholu (88 v r. 2023), kanabinoidů (42 v r. 2023) a opioidů (21 v r. 2023). Služeb některého z 22 dotovaných programů následné péče v r. 2023 využilo celkem 1,2 tis. osob se závislostním chováním, z nich bylo přibližně 700 uživatelů nelegálních drog a 500 uživatelů alkoholu (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, 2024).

➤ Shrnutí a závěr

Většina krajů popisuje stávající síť adiktologických služeb v ČR jako minimální či nedostačující. Významné nedostatky hlásí kraje zejména v dostupnosti služeb ambulantní léčby a poradenství, následné péče a rezidenční léčby. Kraje poukazují na problém s dostupností a nedostatečnou kapacitou služeb pro děti a mladistvé (Černíková et al., 2023).

V kontaktu s adiktologickými službami minimalizace rizik je téměř 90% odhadovaného počtu lidí užívajících drogy rizikově a podíl lidí užívajících drogy injekčně v kontaktu s adiktologickými službami minimalizace rizik roste. Na druhou stranu podíl osob v riziku s jinými formami závislostního chování v kontaktu s adiktologickými programy je minimální. V kontaktu s adiktologickými službami jsou přibližně 4% lidí užívajících alkohol rizikově, 3% hráčů hazardních her v riziku a méně než 0,5% lidí užívajících psychoaktivní léky, tabákové a nikotinové výrobky či lidí v riziku digitálních závislostí. To poukazuje na nedostatečně zajištěnou dostupnost a nabídku odborných služeb zejména pro tyto cílové skupiny.

Odkazy:

- ČERNÍKOVÁ, T., DÉKÁNY, L., FRIČ, D. & HORÁČKOVÁ, K. 2023. Zpráva o realizaci politiky v oblasti závislostí v krajích v roce 2022. *Zaostřeno*, 9, 1–16.
- GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČR 2020. *Vyhodnocení činnosti VS ČR v protidrogové politice za rok 2019*. Nepublikováno.
- CHOMYNOVÁ, P., DVOŘÁKOVÁ, Z., GROHMANNOVÁ, K., ORLÍKOVÁ, B., ČERNÍKOVÁ, T., FRANKOVÁ, E., GALANDÁK, D., FIDESOVÁ, H. & VOPRAVIL, J. 2024a. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2024*, Praha, Úřad vlády České republiky.
- CHOMYNOVÁ, P., DVOŘÁKOVÁ, Z., GROHMANNOVÁ, K., ORLÍKOVÁ, B., GALANDÁK, D., ČERNÍKOVÁ, T., FRANKOVÁ, E. & LUCKÝ, M. 2024b. *Zpráva o alkoholu v České republice 2023*, Praha, Úřad vlády České republiky.
- CHOMYNOVÁ, P., GROHMANNOVÁ, K., DVOŘÁKOVÁ, Z., ORLÍKOVÁ, B., GALANDÁK, D. & ČERNÍKOVÁ, T. 2024c. *Souhrnná zpráva o závislostech v České republice 2023*, Praha, Úřad vlády ČR.
- MRAVČÍK, V., CHOMYNOVÁ, P., GROHMANNOVÁ, K., JANÍKOVÁ, B., TION LEŠTINOVÁ, Z., ROUS, Z., KISSHOVÁ, L., KOZÁK, J., NECHANSKÁ, B., VLACH, T., ČERNÍKOVÁ, T., FIDESOVÁ, H. & VOPRAVIL, J. 2017. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2016*, Praha, Úřad vlády České republiky.
- NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A ZÁVISLOSTI 2024. *Zpracování závěrečných zpráv k dotačnímu řízení Úřadu vlády ČR za rok 2023*. Nepublikováno.
- SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY 2021. *Standardy odborné způsobilosti adiktologických služeb*, Praha, Úřad vlády ČR.
- SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY A SPOLEČNOST PRO NÁVYKOVÉ NEMOCI ČLS JEP. 2021. *Koncepce rozvoje adiktologických služeb*. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-271-5 (online; pdf) ISBN 978-80-7440-282-1 (brožovaná).
- ÚSTAV ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ A STATISTIKY ČR 2024a. *Údaje z Národního registru hrazených zdravotních služeb*. Nepublikováno.
- ÚSTAV ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ A STATISTIKY ČR 2024b. *Údaje z Národního registru léčby uživatelů drog*. Nepublikováno.
- ÚSTAV ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ A STATISTIKY ČR 2024c. *Údaje z výkazů ambulantních zařízení oboru psychiatrie, detoxifikace a záchytných stanic*. Nepublikováno.